

2022Z23205

Vragen van het lid **Akerboom** (PvdD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *Iraanse demonstranten die de doodstraf opgelegd hebben gekregen*: (ingezonden 25 november 2022).

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat afgelopen week vijf mensen die deelnamen aan protesten in Iran de doodstraf opgelegd hebben gekregen en er momenteel minstens 21 schijnprocessen lopen met de doodstraf als eis?¹

Vraag 2

Bent u ervan op de hoogte dat eerder deze maand 227 van de 290 Iraanse parlementariërs de rechterlijke macht hebben opgeroepen hard op te treden tegen demonstranten en hen eventueel de doodstraf op te leggen?

Vraag 3

Bent u op de hoogte van de vele oproepen aan de internationale gemeenschap om nu actie te ondernemen, gezien er 15.000 demonstranten gearresteerd zijn en velen van hen het risico lopen lange gevangenisstraffen of de doodstraf opgelegd te krijgen?²

Vraag 4

Hoe oordeelt u over deze berichten? Kunt u in uw analyse meenemen dat het Iraanse regime in het verleden massaexecuties heeft uitgevoerd, waaronder in 1988 waarbij duizenden politieke gevangenen in een tijdspanne van 3 maanden geëxecuteerd zijn, en dat de huidige president van Iran, Ebrahim Raisi, daar een grote rol in speelde?³

¹ Isabel Bolle, «Iran deelt steeds vaker doodstraf uit aan demonstranten», 16 november 2022, Iran deelt steeds vaker doodstraf uit aan demonstranten | Trouw.

² Amnesty International UK, «Iran: sham capital trials being held against at least 21 people – new research», 16 november 2022, Iran: sham capital trials being held against at least 21 people – new research | Amnesty International UK.

³ Amnesty International, «Mass secret killings of political dissidents in 1988», onbekend, <https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2018/10/blood-soaked-secrets/>.

Vraag 5

Bent u het ermee eens dat de persoonlijke sancties die de Europese Unie (EU) tot nu toe heeft opgelegd veel te zwak zijn om de druk op de Iraanse overheid op te voeren?

Vraag 6

Waarom zijn er nog steeds geen sancties afgekondigd tegen de hoogste leiders van het land?

Vraag 7

Waarom zijn er nog geen handelssancties opgelegd om een sterk signaal te zenden?

Vraag 8

Bent u bereid hier wel voor te pleiten?

Vraag 9

Waarom heeft Nederland nog geen eigenstandige actie genomen om de druk op de Iraanse overheid op te voeren?

Vraag 10

Bent u het ermee eens dat alleen een veroordeling en een oproep tot een «onpartijdig» onderzoeken naar de dood van Mahsa Amini niet veel indruk maakt op Teheran?

Vraag 11

Bent u het ermee eens dat een response in EU-verband op grootschalige mensenrechtenschendingen vaak moeizaam en laat tot stand komt omdat lidstaten van de EU verschillende belangenafwegingen maken, zoals het geval was na de Russische inval in Oekraïne?

Vraag 12

Bent u het ermee eens dat Nederland zich daarom wel moet inzetten voor een harde reactie in EU-verband, maar zich hier niet van afhankelijk zou moeten maken, en bij grootschalige mensenrechtenschendingen parallel aan een EU-reactie ook unilaterale stappen zou moeten nemen? Zo ja, hoe gaat u dit doen?

Vraag 13

Kunt u een beeld schetsen van de huidige handelsstromen tussen Nederland en Iran?

Vraag 14

Welke producten/grondstoffen worden er momenteel geëxporteerd naar en geïmporteerd uit Iran?

Vraag 15

Welke bedragen zijn hierbij gemoeid?

Vraag 16

Waarom heeft u naar aanleiding van de grootschalige mensenrechtenschendingen bovenstaande handelsstromen niet stopgezet?

Vraag 17

Welke afhankelijkheden hebben Nederland en andere Europese landen van Iran?

Vraag 18

Bent u al begonnen met deze afhankelijkheden af te bouwen zodat ze geen rol kunnen spelen in besluitvorming over sancties jegens het Iraanse regime? Zo ja, op welke manier en doet de Europese Commissie dit ook? Zo nee, waarom niet?

Vraag 19

Kunt u naar aanleiding van de Tweet van de premier van 21 november waarin hij zegt dat de acties van het Iraanse regime niet onbestraft mogen blijven, toelichten welke vervolgstappen het kabinet van plan is te zetten om te laten zien dat het grove geweld en de mensenrechtenschendingen ontoelaatbaar zijn en om de demonstranten te steunen?